

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามองค์ประกอบคุณภาพ
การผลิตบัณฑิต หลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
**An Analysis of Work Performances Based
on Quality Indicators for Producing Library
on Information Science Graduates of Rajabhat Universities.**

ศิริวรรณ ยิ่งได้ชม
ภรณ์ ศิริโชติ

*Siriwan Yingdaichom
Poranee Sirichote*

บทคัดย่อ

การศึกษาวិเคราะห์ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในสถาบันอุดมศึกษา องค์ประกอบคุณภาพที่ 2 การผลิตบัณฑิตของหลักสูตรสาขา
วิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่มีการประเมินตนเองในระดับหลักสูตร ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ 20 แห่ง การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยการอ่าน
วิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของหลักสูตรและบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึก
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; Graduate Student, Master's degree Program Information
Management, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาสารสนเทศและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น; Associate Professor, Department of Information and Communication, Faculty of
Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

ผลการศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์และยังมีปัญหา ได้แก่ ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (input) คือ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ซึ่งพบว่าหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 20 แห่ง มีเพียง 3 แห่ง (ร้อยละ 15) เท่านั้น ที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเป็นไปตามเกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข (ร้อยละ 30 ขึ้นไป) ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 35) ที่เป็นไปตามเกณฑ์ ส่วนตัวชี้วัดที่เป็นผลผลิต (Output) พบว่าตัวบ่งชี้ที่ 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา หลักสูตรทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 70) ที่ดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 4 ข้อ จาก 5 ข้อ ส่วนในข้อ 5 เรื่องมีนักศึกษาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักศึกษาได้รับการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยหน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ มีมหาวิทยาลัยราชภัฏดำเนินการเพียงจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 15) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานด้านการผลิตบัณฑิตหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัย / คณะ ควรส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณและผลักดันให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้เพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยและคณะควรจัดให้มีระบบที่เลี้ยงในการทำผลงานวิชาการ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดการบรรยาย การให้รางวัล การยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ การสร้างความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับอาจารย์และนักศึกษาได้ตระหนัก ร่วมกันวางแผน และเข้าร่วมกิจกรรม

Abstract

This study aimed at analyzing work performances of the undergraduate programs of Library and Information Science (LIS) of 20 Rajabhat Universities whose programs were internally assessed based on internal quality assurance according to criteria of Office of the Higher Education commission (OHEC) 2011: Quality indicators factor 2 on Producing Graduates. Data collection was done by analyzing their curriculums' Self-Assessment Report (SAR) and the data record form was used as an instrument. Data analysis was done by means of descriptive statistics.

The research was found that problematic indicators were input indicators: indicator 2.2, regarding Ph.D instructor. It was found that only 3 universities had Ph.D. instructors in LIS which were consistent with the criteria (15 %). Indicator 2.3 – it was found that only 7 universities had instructors with academic rank in accordance with the criteria (35%). The output indicator 2.8 regarding the successful level of student's virtue and morality promotion, it was found that 14 Rajabhat Universities having program in LIS (70%) reached 4 out of 5 items indicating in the criteria. Whereas, the requirement indicating in item 5 associated with admiration of national organizations for virtue of student or student's activities were totally followed by 3 universities.

In conclusion, to improve LIS undergraduate programs of Rajabhat Universities, it can be recommended that universities and the faculties should encourage the lecturers for doctoral degree advancement, support them with coaching system for academic rank promotion and also provide them with incentives to produce academic work. Moreover, universities should build academic networks for cooperative conferences, award and compliment to help both lectures and students to understand and acquire moral awareness which will later lead to cooperatively plan as well as participate in moral support activities.

คำสำคัญ: การดำเนินงาน องค์กรประกอบคุณภาพ การผลิตบัณฑิตหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

Keywords: Work Performances, Quality Indicators, Producting Library on Information Science Graduates of Rajabhat University

บทนำ

จากความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี ความเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ทำให้สังคมมีการพัฒนาและเจริญเติบโตไปอย่างรวดเร็วนั้น ส่งผลให้เกิดผลกระทบให้เกิดการแข่งขันกันสูง ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษาก็เช่นเดียวกัน

มีการแข่งขันกันในด้านศักยภาพของการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้พัฒนาศักยภาพแก่นักศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษา บัณฑิตสามารถแข่งขันในระดับการทำงานต่อไปได้ นอกจากนี้การผลิตบัณฑิตก็มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (Sacchanand, 2010) เนื่องจากเทคโนโลยีทำให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามพัฒนาการทางสังคมและการปรับเปลี่ยนในวิชาชีพอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีการศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์นับได้ว่าเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการข่าวสารข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการกับข่าวสารข้อมูลทั้งในแง่ของการจัดเก็บ การค้นหา การเรียกใช้ และการเผยแพร่ (Tuamsuk, 1998) ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้สถาบันการศึกษาหลายแห่ง ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งมหาวิทยาลัยในกลุ่มราชภัฏ "มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ ควรเป็นบุคคลที่สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ความรู้ทางวิชาชีพและเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้สอดคล้องและตรงกับความต้องการ" (Inban, Tuamsuk and Sarawanawong, 1999) และมีทักษะ ความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนาความรู้ ทฤษฎี และความชำนาญในวิชาชีพให้พัฒนายิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานวิชาชีพ พร้อมทั้งจะให้บัณฑิตก้าวเข้าสู่โลกของการแข่งขัน และสามารถแข่งขันกันกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ได้ ดังนั้นเพื่อให้การผลิตบัณฑิตสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งผลให้มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีประสิทธิภาพและความพร้อมในการประกอบวิชาชีพต่อไป

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีการประเมินตนเองในระดับหลักสูตรจำนวน 20 แห่งได้เปิดสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่มีชื่อหลักสูตรที่แตกต่างกัน ได้แก่

ชื่อมหาวิทยาลัย	หลักสูตรระดับปริญญาตรี	ปีที่เริ่มเปิดสอน	ปีของหลักสูตรที่ใช้ปัจจุบัน
1. จันทระเกษม	สารสนเทศศาสตร์	2519	ปรับปรุง 2554
2. บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา	การจัดการสารสนเทศ	2510	ปรับปรุง 2554
3. พระนคร	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	2517	ปรับปรุง 2556
4. สวนสุนันทา	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	2519	ปรับปรุง 2554
5. กำแพงเพชร	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	2549	ใหม่ 2555
6. เชียงใหม่	สารสนเทศศาสตร์	2546	ปรับปรุง 2553
7. เพชรบูรณ์	สารสนเทศศาสตร์	2523	ปรับปรุง 2555
8. พิบูลสงคราม	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	2518	ปรับปรุง 2550
9. บุรีรัมย์	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	2524	ปรับปรุง 2555
10. นครราชสีมา	สารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์	2514	ปรับปรุง 2555
11. มหาสารคาม	สารสนเทศศาสตร์	2510	ใหม่ 2549
12. สุรินทร์	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	2524	ใหม่ 2554
13. อุตรดิตถ์	สารสนเทศศาสตร์	2519	ปรับปรุง 2554
14. อุบลราชธานี	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	2518	ปรับปรุง 2554
15. นครปฐม	บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	2527	ปรับปรุง 2555
16. เพชรบุรี	สารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์	2526	ปรับปรุง 2554
17. วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์	สารสนเทศศาสตร์	2519	ใหม่ 2551
18. นครศรีธรรมราช	การจัดการสารสนเทศ	2530	ปรับปรุง 2554
19. ภูเก็ต	สารสนเทศศาสตร์	2551	ปรับปรุง 2555
20. สุราษฎร์ธานี	สารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์	2523	ปรับปรุง 2556

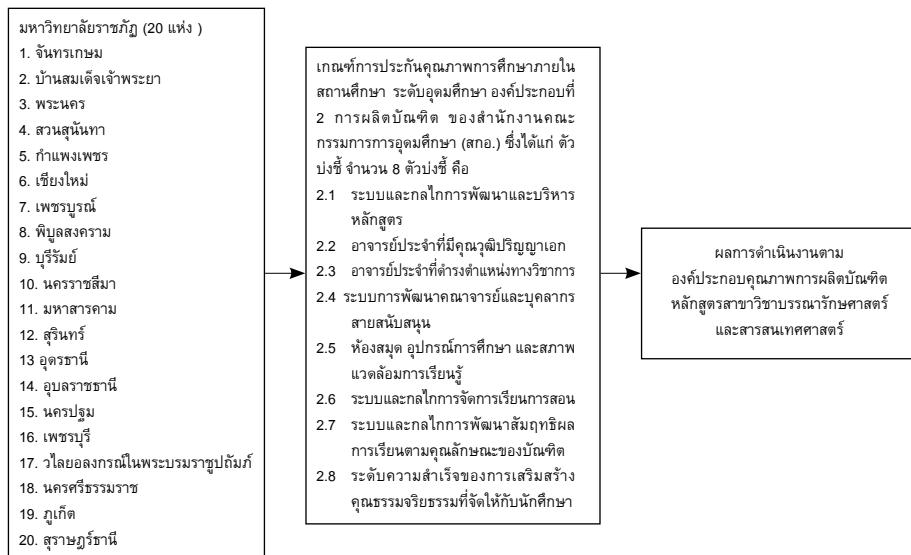
ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรตามที่กล่าวมานั้นจะมีการประเมินทุกปี โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Sirisuwan, 2002) “การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอีกกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับของการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างประสานกันเป็นระบบ และเนื่องจากองค์ประกอบที่ 2 การผลิต

บัณฑิตเป็น “ พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตาม หลักสูตรที่กำหนดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน ใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น พันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร และการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วย การมีอาจารย์ที่มีจำนวนและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือรวมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้ง ภายในและภายนอกสถาบัน” (Office of the Higher Education Commission, 2010) และ เพื่อให้การพัฒนาบัณฑิตเป็นไปตามระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์การดำเนินงานตามองค์ประกอบคุณภาพการผลิตบัณฑิตหลักสูตร สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต ของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (สกอ.) หรือไม่ อย่างไร และเพื่อเป็นการนำผลการศึกษามาปรับแก้และ ร่วมพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพพร้อมกัน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพสำหรับ มหาวิทยาลัยอื่นๆต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามองค์ประกอบคุณภาพการผลิต บัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิตของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 8 ตัวบ่งชี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานหลักสูตรทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 20 แห่ง (ร้อยละ 100) ตามองค์ประกอบที่ 2 ตามตัวบ่งชี้ทั้ง 8 ข้อ พบว่า มีมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 90) ดำเนินการได้ครบถ้วนทั้ง 8 ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 10) มีการดำเนินการตามเกณฑ์ 7 ตัวบ่งชี้และในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยการพิจารณาจำแนกตามประเภทของตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น 3 กลุ่มตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่เป็นปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2, 2.3 และ 2.5 ตัวชี้วัดที่เป็นกระบวนการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.4, 2.6 และ 2.7 และตัวชี้วัดที่เป็นผลผลิต ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 ตามลำดับดังนี้

ตัวชี้วัดที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2, 2.3 และ 2.5

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก พบว่าหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง (20 แห่ง) มีเพียง 8 แห่ง (ร้อยละ 40) เท่านั้นที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก แต่ในจำนวน

8 แห่งนี้มีเพียง 3 แห่ง (ร้อยละ 15) ที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเป็นไปตามเกณฑ์เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข (ร้อยละ 30 ขึ้นไป) ได้แก่หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ส่วนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่นๆอีก 12 แห่ง (ร้อยละ 60) ไม่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก โดยที่หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคใต้ไม่มีแห่งใดที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พบว่าหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง (20 แห่ง) มีอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 35) โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์ (เฉพาะสถาบันกลุ่ม ข และ ค2 (1) ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์รวมกัน ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 60 ขึ้นไป) จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 35) ได้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (ร้อยละ 62.5) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ร้อยละ 60) ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่นๆ มีอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ แต่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานจำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 65) ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (ร้อยละ 57.14) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (ร้อยละ 50) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (ร้อยละ 33.33) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (ร้อยละ 30) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (ร้อยละ 28.57) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี (ร้อยละ 16.66) มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (ร้อยละ 20) และมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ร้อยละ 12.5)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่าหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของทุกสถาบันมีห้องสมุด

อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 85) มีการดำเนินการครบทั้ง 7 ข้อ ทั้งนี้ในการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 2.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่จะประเมินในส่วนของคณะหรือมหาวิทยาลัยจำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 75) และดำเนินการได้ครบทั้ง 7 ข้อ ตามเกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 1 – ข้อที่ 7

ตัวชี้วัดที่เป็นกระบวนการ (Process) ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.4, 2.6 และ 2.7

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร พบว่าหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 75) ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในเรื่องระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตรครบทั้ง 5 ข้อ ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 2 คือการมีระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด ส่วนเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 3 คือการมีการดำเนินงานให้หลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง ต้องมีการประเมินผลตาม “ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน” กรณีที่หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้กลางที่กำหนดในภาคผนวก ก) สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 5 คือมีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรตามผลการประเมินในข้อ 4 กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินครบ ทุกตัวบ่งชี้ และเนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เพิ่งเริ่มมีการประเมินตนเองระดับหลักสูตร จึงมีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน

2 ข้อ คือข้อ 1 การมีระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรตาม
แนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่
กำหนด และข้อ 2 คือการมีระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด
โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

พบว่า หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน
14 แห่ง (ร้อยละ 70) ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานครบทั้ง 7 ข้อ ส่วนมหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุดรธานีและมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 6
ข้อ โดยในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีนั้นไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน
ในข้อ 3 คือเรื่องการมีสวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีและสร้างขวัญและกำลังใจให้คณาจารย์
และบุคลากรสายสนับสนุนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชรไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 7 คือเรื่องการนำผลการประเมิน
ไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสาย
สนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ดำเนินการ
5 ข้อ โดยไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 5 คือการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ
อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และดูแลควบคุมให้คณาจารย์และบุคลากรสาย
สนับสนุนถือปฏิบัติ และข้อ 7 คือมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุง
การบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 3 ข้อ คือข้อ 1, 3 และข้อ 5 และมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์มีการดำเนินการเพียง 2 ข้อ คือข้อ 1 และข้อ 2

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน

พบว่าหลักสูตร
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 12 แห่ง
(ร้อยละ 60) ดำเนินการในตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนครบทั้ง
7 ข้อ และมีมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 20) ที่ไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์
มาตรฐาน ได้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 5 คือเรื่องการจัด
การเรียนรูที่พัฒนาจากการวิจัย หรือจากกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียน

การสอน ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตมีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 6 ข้อ (ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, และ 6) โดยไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 7 มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ ทุกรายวิชา ตามผลการประเมินรายวิชา

มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 10) ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 5 ข้อ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 4 มีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือวิชาชีพจากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน และข้อ 5 มีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการวิจัย หรือจากกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 4 ข้อโดยไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 5,6, และข้อ 7 และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีการดำเนินการ 3 ข้อ โดยไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 4,5,6 และข้อ 7

ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต พบว่ามีหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 50) ที่มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในตัวบ่งชี้ที่ 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิตครบทั้ง 5 ข้อ มีมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 35) มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 4 ข้อ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 4 มีระบบและกลไกการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการ หรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างสถาบัน หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ

ตัวชี้วัดที่เป็นผลผลิต (Output) ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา พบว่ามีหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์

และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 15) ที่มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานครบทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

มีมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 70) มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 4 ข้อ โดยไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 4 มีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามตัวบ่งชี้และเป้าหมายที่กำหนดในข้อ 3 โดยมีผลการประเมินบรรลุเป้าหมายอย่างน้อยร้อยละ 90 ของตัวบ่งชี้ ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมที่มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 3 ข้อ โดยไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 4 มีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามตัวบ่งชี้และเป้าหมายที่กำหนดในข้อ 3 โดยมีผลการประเมินบรรลุเป้าหมายอย่างน้อยร้อยละ 90 ของตัวบ่งชี้ และข้อ 5 มีนักศึกษาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักศึกษาได้รับการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยหน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน 2 ข้อ (ข้อ 1 และ ข้อ 2) โดยไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 3, 4, และข้อ 5 ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานเพียง 1 ข้อ และไม่ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 2, 3, 4, และข้อ 5

อภิปรายผล

ผลดำเนินการตามองค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิตของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ถ้าพิจารณาตามกลุ่มตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output)

ตัวบ่งชี้ที่หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเกือบทุกแห่งดำเนินการได้ตามเกณฑ์ได้แก่

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตัวบ่งชี้ที่ 2.1 เป็นระบบและ

กลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร เพราะถ้าไม่มีการดำเนินการตามข้อนี้ก็ไม่สามารถที่จะเปิดสอนได้ ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 2.4 เรื่องระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน เนื่องจากตัวบ่งชี้นี้เป็นระบบการพัฒนาด้านวิชาการ การพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด รวมถึงเรื่องสวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และสร้างขวัญและกำลังใจให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน โดยเป็นแรงจูงใจในการผลักดันให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่จำเป็นในการสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นเรื่อง que ดำเนินการระดับมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว

ตัวบ่งชี้ที่พบว่าเป็นปัญหา / อุปสรรคขององค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิตของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่พบคือ ตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) การดำเนินการได้ตามเกณฑ์ในตัวบ่งชี้ที่ 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ซึ่งผลจากการศึกษา พบว่า มีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพียง 3 แห่ง (ร้อยละ 15) เท่านั้นที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเป็นไปตามเกณฑ์ และตัวบ่งชี้ที่ 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีมหาวิทยาลัยราชภัฏ 8 แห่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยหลายประการประกอบกัน เช่น การไม่ได้วางแผนการพัฒนาคุณวุฒิของบุคลากรสายวิชาการไว้ล่วงหน้าของสาขาวิชา หรือวางแผนไว้แล้วแต่มีเหตุจำเป็นบางประการที่ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น เมื่อมหาวิทยาลัยประกาศรับบุคลากรตามวุฒิที่ระบุ แต่ผู้สมัครมีคุณสมบัติไม่ตรงกับที่ต้องการในขณะนั้นๆ จำเป็นต้องมีบุคลากรเพิ่มอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยรับภาระการสอน จำเป็นต้องรับบุคลากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงที่ต้องการเท่านั้น หรือบางกรณีมหาวิทยาลัยอาจเปิดโอกาสให้บุคลากรผู้สอนไปศึกษาต่อได้ แต่บุคลากรสอบเข้าศึกษาไม่ได้ เนื่องจากอาจจะติดเงื่อนไขการสอบภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจเป็นผลทำให้ในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศที่มีการเปิดสอนหลักสูตรทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเป็นไปตามเกณฑ์เพียง 3 แห่ง (ร้อยละ 15) เมื่อเป็นเช่นนั้น ทำให้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏหลายแห่งยังขาดอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน ดังที่ Suwannakin (1994) สรุปไว้ว่า คุณภาพการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับอาจารย์ เพราะคณาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด คุณภาพของคณาจารย์เป็นเครื่องบ่งชี้

คุณภาพของสถาบันการศึกษา และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

จากเอกสารประเมินตนเอง (SAR) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ พบว่าจำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงที่ระบุในเอกสารการประเมินตนเองของหลักสูตรทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏได้มีดังนี้ คือสาขาควรร่วมวางแผนกับคณะฯ ในการส่งเสริมให้อาจารย์ศึกษาต่อ โดยการกำหนดเป็นโควตาหรือจัดลำดับ และสนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษา และมีระบบการประเมินติดตามผลอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อ ศึกษาความต้องการแนวทางพัฒนาอาจารย์ให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลา โดยสนับสนุนผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษาการทำงานวิจัยระดับปริญญาเอก มีระบบที่เลี้ยงงานวิจัยปริญญาเอกและให้มีการสนับสนุนทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกอย่างต่อเนื่อง และจัดทำมาตรการส่งเสริมการศึกษาต่อ โดยการวางตัวบุคลากรสายผู้สอนและสนับสนุนอย่างจริงจัง เพื่อให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกด้วยการแบ่งเบาภาระงานสอนมีการจัดการการสอนที่เหมาะสมและงานอื่นๆ ให้มีเวลาเตรียมตัวศึกษาต่อ สนับสนุนให้อบรมภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้ทุนสนับสนุนให้คณาจารย์ไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกเพิ่มมากขึ้น แต่คณาจารย์เหล่านี้กว่าจะสำเร็จการศึกษาต้องใช้เวลา 4-5 ปี ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือข้อด้อยได้อย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้อธิการบดีจึงได้กำหนดนโยบายให้มีเงินเพิ่มพิเศษสำหรับคณาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

ดังนั้นในการพัฒนาคุณวุฒิปริญญาเอกของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยจึงเสนอให้มหาวิทยาลัยและคณะดำเนินการดังนี้

1. มหาวิทยาลัยและคณะฯ ต้องกำหนดแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อเพื่อเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น กรณีของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (The University Council of Suratthani Rajabhat University, 2013) มีการส่งเสริมให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิตามกรอบมาตรฐานอุดมศึกษา เร่งรัดสัดส่วนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนักศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ของแต่ละสาขา และเร่งรัดการเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (Strategic Development Plan of

Pra Nakorn Rajabhat University 2014- 2018, 2014) มีการด้านการพัฒนาอาจารย์ตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พ.ศ. 2557 - 2561 คือการเร่งพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ เน้นการทำผลงานทางวิชาการและเร่งรัดพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณวุฒิปริญญาเอก การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Rambhai Barni Rajabhat University, 2014) ได้วางแผนว่าด้วย เงินเพิ่มพิเศษสำหรับคณาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอก พ.ศ.2553 ขึ้นมาและมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 เนื่องจากตามนโยบายของมหาวิทยาลัยต้องการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพทางการศึกษาในองค์กรประกอบที่ 2 ไปสู่เป้าหมายเพื่อให้ได้ผลการประเมินในระดับดีมาก

2. มหาวิทยาลัยและคณะฯ ต้องดำเนินงานด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยอาจมีโครงการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะของบุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร / คณะ / มหาวิทยาลัย ด้านต่างๆ เช่น เตรียมความพร้อมด้านทักษะภาษา ด้านทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษา การสร้างแรงจูงใจให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษา ดังเช่นมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีการสร้างแรงจูงใจให้เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อโดยมีการออกกระเบียบว่าด้วย เงินเพิ่มพิเศษสำหรับคณาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอก พ.ศ. 2553 ขึ้นมาและมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 เนื่องจาก ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยต้องการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพทางการศึกษาในองค์กรประกอบที่ 2 ได้ผลการประเมินในระดับดีมากนั้น (ปัจจุบันผลการประเมินได้ระดับดี) มหาวิทยาลัยมีข้อด้อยประการหนึ่งก็คือสัดส่วนของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาตรีปริญญาโทและปริญญาเอกหรือเทียบเท่าต่ออาจารย์ประจำยังไม่ได้มาตรฐานที่ดี ซึ่งจะต้องมีวุฒิปริญญาเอกเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 30 และวุฒิปริญญาตรีเท่ากับหรือน้อยกว่าร้อยละ 5

3. มหาวิทยาลัย / คณะฯ ต้องมีระบบติดตามและกระตุ้นการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ เมื่อถึงกำหนดเวลา รวมทั้งระบบและกลไกในการติดตามผู้ที่ลาศึกษาตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวชี้วัดกระบวนการ (Process) ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1, 2.4, 2.6 และ 2.7

พบว่า **ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน**พบว่า หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 60) ที่มีการดำเนินการในตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนครบทั้ง 7 ข้อที่ผลการวิจัยปรากฏขึ้นนี้อาจจะเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่มีการจัดระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนได้ดี เพียงแต่ยังขาดในการมีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการวิจัย หรือจากกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (ข้อ 5) ดังนั้นผู้สอนอาจมีการบูรณาการการสอนร่วมกับงานวิจัยหรือสอดแทรกกระบวนการในการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต พบว่ามีหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 50) ที่มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานในตัวบ่งชี้ที่ 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิตครบทั้ง 5 ข้อ โดยมีการดำเนินการมีการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ทุกรอบระยะเวลาตามแผนกำหนดการศึกษาของหลักสูตร (ข้อ 1) เกือบทุกแห่ง (19 แห่ง) ยกเว้นเกณฑ์ข้อ 4 มีระบบและกลไกการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างสถาบัน หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ (ข้อ 4) ทั้งอาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยยังไม่ตระหนักในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร รวมทั้งแผนกลยุทธ์การพัฒนานักศึกษาตามคุณลักษณะบัณฑิตยังไม่ชัดเจน

ตัวบ่งชี้ที่เป็นผลผลิต (Output) ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา พบว่า แม้มหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่ง มีการกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีการถ่ายทอดหรือเผยแพร่พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมไปยังผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึงทั้งสถาบัน มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมที่กำหนด โดยระบุตัวบ่งชี้และเป้าหมายวัดความสำเร็จ และมีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาตามตัวบ่งชี้และเป้าหมายที่กำหนด แต่พบว่ายังหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ที่มีนักศึกษาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักศึกษาได้รับการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยหน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์การศึกษานับสนับสนุนอย่างจริงจัง รวมทั้งคณะ / หลักสูตรยังไม่ให้ความสนใจ และส่งเสริมให้นักศึกษา จึงทำให้มีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพียง 3 แห่ง (ร้อยละ 15) ที่มีนักศึกษาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับนักศึกษาได้รับการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยหน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานด้านการผลิตบัณฑิตหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ตัวชี้วัดที่เป็นปัจจัยนำเข้า ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ และตัวบ่งชี้ที่ 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก การที่จะให้อาจารย์ประจำมีคุณวุฒิปริญญาเอกนั้น มหาวิทยาลัย / คณะ ควรส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ และผลักดันให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้มากขึ้น
2. ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ มหาวิทยาลัย / คณะควรจัดให้มีระบบพี่เลี้ยงในการทำผลงานวิชาการ และอาจมีค่าตอบแทนในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผลิตผลงานทางวิชาการ
3. ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดการบรรยาย การให้รางวัล การยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ การสร้างความเข้าใจด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับอาจารย์ได้ตระหนักและร่วมกันวางแผน ทำให้นักศึกษามีการตระหนักในเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และได้เข้าร่วมทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้นักศึกษาเข้าร่วมในกิจกรรมเหล่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- Inban, P, Tuamsuk, K. and Sarawanawong, J. (1999). Job characteristics and competencies of personnel who engaged in information services according to the opinions of the administrators of government and private organizations. (In Thai) **Library and Information Science**. 17(3), 69-82.
- Office of the Higher Education Commission. (2010). **2010 Quality Assurance Manual for Academic Education**. (In Thai). Bangkok: Office of the Higher Education Commission.
- Pra Nakorn Rajabhat University (2014). **Strategic Development Plan of Pra Nakorn Rajabhat University 2014 - 2018**. (In Thai). Retrieved August 10, 2014 From <http://www.pnru.ac.th/off/mplan/upload-files/uploadfile/110/8635b33f24824276b64f94ed9543e441.pdf>.
- Rambhai Barni Rajabhat University. (2014). **Extra money for faculty holding doctoral degree**. Chanthaburi: University
- Rambhai Barni Rajabhat University the extra money for faculty holding doctoral degree 2553. (In Thai). Retrieved 13 June 2014, from www.rbru.ac.th/news/attach/2010-11-26-70742.doc.
- Sacchanand, C. (2010). Research to improve education Information Science Program. **Information Science**. (In Thai). 28(2), 49-60.
- Sirisuwan, P. (2002). **A study of information use for school management according to the quality assurance standards among the administrators of the secondary schools under the jurisdiction of the general education department in Nakhon Pathom**. (In Thai). The Thesis of Master of Education Program in Education Administration, Nakhon Pathom Rajabhat Institute.
- Suwannakin, S. (1994). The Lecturers' Roles.(In Thai). **Journal: Technical Development Studies**. 1 (11), 30 – 33. The University Council of Surattani Rajabhat University. (2013). University Council

Announcements: Policies to guide the development and debug font in four years (2013 - 2016). (In Thai). Retrieved 10 July 2014, from http://www.sapa.sru.ac.th/SruCouncil/Document/Announced/57_1.pdf.

Tuamsuk, K. (1998). Library and Information Science: its changing roles. (In Thai). **Humanities and Social Sciences**, 16 (1), 71 – 82.